

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจองค์ประกอบทางค่านิยมทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 10 แห่ง โดยใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเลือก (Purposive Sampling) และในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ คำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น

570 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ
 เพิ่มข้อความและแบบประเมินค่า แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว สถานภาพ
 ทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคมด้านครอบครัว ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือก
 ตอบและเพิ่มข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน
 การศึกษา โดยแยกคำถามเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน การ
 บริการนักศึกษา การบริหารงาน การจัดกิจกรรม และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
 ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็นองค์ประกอบ 3 ด้านดังนี้

1.1 ตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัว

จำนวน 28 ตัวแปร

1.2 ตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพทาง

เศรษฐกิจ จำนวน 22 ตัวแปร

1.3 ตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพทาง

สังคม จำนวน 31 ตัวแปร

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่เข้า

ศึกษาจนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 10 แห่ง แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 570 ฉบับ ได้รับคืนมา 564 ฉบับ และพบว่าไม่มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 29 ฉบับ คงเป็นแบบสอบถามที่ใช่ได้จริง 535 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.85 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่และค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2528 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1.1 สถานภาพส่วนตัว พบว่า

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย แยกเป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 72.9 นักศึกษาชายร้อยละ 27.1 มีอายุอยู่ระหว่าง 22 - 25 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 51.2 และร้อยละ 40 ตามลำดับ) ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมาสำเร็จจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง และนักศึกษาที่สำเร็จจากโรงเรียนในภาคใต้มีจำนวนน้อยที่สุด โดยเฉลี่ยแล้วผ่านการเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาเป็นแผนการเรียน ปวช.(พาณิชยกรรม)

และนักศึกษาที่ผ่านแผนการเรียนทั่วไป (เกษตรกรรม) มีจำนวนน้อยที่สุด

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มากกว่าร้อยละ 50 ไม่เคยสอบตกวิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น พบว่าร้อยละ 72.1 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99) ร้อยละ 15.9 มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00) และร้อยละ 12 มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป) ส่วนใหญ่เคยผ่านการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐมาแล้วมีจำนวนถึงร้อยละ 68.6 และให้เหตุผลที่เลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นเพราะสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐไม่ได้ นักศึกษาในกลุ่มนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 45.2 รองลงมาร้อยละ 17.6 ให้เหตุผลว่าเพราะมีความถนัดและชอบสาขาวิชาที่เรียน สำหรับเหตุผลที่ว่าเข้าศึกษาตามความต้องการของบิดามารดาและเป็นเพราะชื่อเสียงของสถาบัน มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 10.7 ส่วนเหตุผลอื่น ๆ มีจำนวนค่อนข้างน้อย

1.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.5) มีบิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ รองลงมา รับราชการและทำงานบริษัท ส่วนอาชีพอื่น ๆ มีค่อนข้างน้อย สำหรับอาชีพของมารดาส่วนใหญ่ร้อยละ 41.3 ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจเช่นกัน แต่รองลงมาร้อยละ 32.4 พบว่ามารดาของนักศึกษาไม่ได้ประกอบอาชีพหรือทำงานบ้าน ส่วนอาชีพรับราชการและอาชีพเกษตรกรรมมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 7.3 และร้อยละ 7.6 ตามลำดับ

รายได้ของบิดาคือเดือน พบว่าบิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 32.5) มีรายได้เดือนละกว่า 10,000 บาท รองลงมาบิดามีรายได้อีก 2 ช่วงระหว่าง 5,001 - 7,000 บาท และ 7,001 - 10,000 บาท ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีบิดาซึ่งมีรายได้น้อยกว่า 2,000 บาท มีเพียงร้อยละ 6.3 เท่านั้น สำหรับรายได้ของมารดาคือเดือน พบว่ารายได้ของมารดานักศึกษา ตั้งแต่ต่ำกว่า 2,000.-

จนถึงมากกว่า 10,000 บาท มีจำนวนใกล้เคียงกันในทุกระดับรายได้ เฉลี่ยแล้ว มีไม่เกินร้อยละ 20 และนักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยเดือน ละ 2,334 บาท ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.6) ไม่มีรายได้พิเศษส่วนตัวในระหว่าง การศึกษา คงต้องอาศัยบิดามารดาเป็นผู้อุปการะในเรื่องค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาถึงร้อยละ 55.5 รองลงมาคือบิดาหรือมารดาเพียงผู้เดียวเป็นผู้รับนิคม (บิดาร้อยละ 21.9 มารดาร้อยละ 12.7) ส่วนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่รับนิคม มีเพียงร้อยละ 7.6

1.3 สถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคมด้านครอบครัวของนักศึกษา พบว่า บิดามารดาของนักศึกษาอยู่ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.8) นักศึกษามีจำนวน ที่น้องโดยเฉลี่ยครอบครัวละ ประมาณ 5 คน ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 3 หรือที่ 4 ของครอบครัว มีพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาน้อยมาก เฉลี่ยแล้วนักศึกษา สองคนจะมีพี่ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพียงหนึ่งคน และพบว่านักศึกษาแต่ละคน มีน้องที่กำลังเรียนอยู่หนึ่งหรือสองคน จำนวนสมาชิกในครอบครัว เฉลี่ยครอบครัว ละประมาณ 7 คน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 45.4) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และนักศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 57.4) พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง รองลงมาพักอยู่หอพักเอกชนหรือบ้านเช่า และที่พักอยู่กับญาติที่น้องมีร้อยละ 18.4 สำหรับ ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา พบว่าบิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จ การศึกษาระดับประถมศึกษา (บิดาร้อยละ 53 มารดาร้อยละ 62.3) รองลงมา สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า (บิดา ร้อยละ 25.1 มารดา ร้อยละ 22.9) สำหรับกลุ่มที่บิดาและมารดาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนน้อยที่ สุด (บิดา ร้อยละ 21.9 มารดา ร้อยละ 14.8)

สำหรับด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในสถานอุดมศึกษา เอกชนอยู่ ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน การบริการนักศึกษา การบริหารงาน การจัดกิจกรรม และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.1 องค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัว พบว่า

ตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัวซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย 28 ตัวแปร มีเพียง 10 ตัวแปรเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตัวแปรที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในทางบวก มี 5 ตัวแปร เรียงตามลำดับคือคะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($r = .215$) การสำเร็จจากแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ ($r = .147$) สำเร็จจากแผนการเรียน วิชา. (พาณิชยกรรม) ($r = .126$) การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ ($r = .101$) และการสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสาธิต ($r = .080$) ส่วนอีก 5 ตัวแปร มีลักษณะความสัมพันธ์ในทางลบ เรียงตามลำดับคือ การสอบไม่ผ่านวิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($r = -.168$) การสำเร็จจากแผนการเรียนศิลป์ (ภาษา) ($r = -.119$) เหตุผลที่เลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพราะความต้องการของบิดามารดา ($r = -.087$) การสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเอกชน ($r = -.078$) และเหตุผลที่เลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพราะตามเพื่อนฝูง ($r = -.072$)

2.2 องค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ

ตัวแปรในองค์ประกอบนี้มี 22 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 และ .05 มีเพียง 3 ตัวแปรเท่านั้น ตัวแปรที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในทางบวก คือ รายได้ของบิดาต่อเดือน ($r = .127$) และอาชีพของบิดา (ค้าขายหรือธุรกิจ) ($r = .084$) ส่วนตัวแปรที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในทางลบ คือ อาชีพของมารดา (พนักงานรัฐวิสาหกิจ) ซึ่งมีค่า $r = -.072$

2.3 องค์ประกอบด้านสถานภาพทางสังคม

ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 31 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 และ .05 มีเพียง 5 ตัวแปรเท่านั้น ตัวแปรที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในทางบวก มี 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับ คือ สภาพแวดล้อมภายในสถานับ้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ($r = .107$) ด้านการจัดกิจกรรม ($r = .097$) ระดับการศึกษาของบิดา (ป.7 หรือ ม.3 หรือเทียบเท่า) ($r = .080$) และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ($r = .079$) ส่วนตัวแปรที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในทางลบมีหนึ่งตัวแปร คือ ที่พักอาศัยปัจจุบัน (พักอยู่กับญาติพี่น้อง) ซึ่งมีค่า $r = -.075$

สรุปได้ว่า ตัวแปรในองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วยตัวแปรย่อยจำนวนทั้งสิ้น 81 ตัวแปร มีเพียง 18 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 ลักษณะความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบ ผลสรุปเป็นดังนี้

องค์ประกอบ	ความสัมพันธ์ทางบวก	ความสัมพันธ์ทางลบ
1. ด้านสถานภาพส่วนตัว	คะแนนเฉลี่ยคะแนนใบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสำเร็จจากแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ การสำเร็จจากแผนการเรียน ปวช.(พาณิชย์กรรม) การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ การสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสาธิต	การสอบไม่ผ่านวิชาหนึ่งในวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสำเร็จจากแผนการเรียนศิลป์ (ภาษา) เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนเพราะความต้องการของบิดามารดา เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนเพราะความเต็มใจ การสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเอกชน
2. ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ	รายได้ของบิดาต่อเดือน อาชีพของบิดา (ค้าขายหรือธุรกิจ)	อาชีพของมารดา (พนักงานรัฐวิสาหกิจ)
3. ด้านสถานภาพทางสังคม	สภาพแวดล้อมภายในสถานับ้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมภายในสถานับ้านการจัดกิจกรรม ระดับการศึกษาของบิดา (ป.7 หรือเทียบเท่า) จำนวนสมาชิกในครอบครัว	ที่พักอาศัยปัจจุบัน (พักอยู่กับญาติพี่น้อง)

3. ลำดับความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบ
ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันอุดม
ศึกษาเอกชน

3.1 จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้ง 3 ด้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 และตัวแปรที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยเพื่อทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ มีจำนวน 21 ตัวแปร จากจำนวนตัวแปรทั้งสิ้น 81 ตัวแปร

3.2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ปรากฏว่า ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย (สมการพยากรณ์) ตามกระบวนการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ มีจำนวน 11 ตัวแปร ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสำเร็จจากแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ สำเร็จจากแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม) รายได้ของบิดาคือเดือน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ การสอบไม่ผ่านวิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการจัดกิจกรรม การบริการนักศึกษา การบริหารงาน และระดับการศึกษาของบิดา (อนุปริญญาหรือเทียบเท่า)

ตัวแปรทั้ง 11 ตัว นี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้ประมาณร้อยละ 18 และตัวแปรที่มีความสำคัญในลำดับสูงสุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ การสำเร็จจากแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการบริการนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การสำเร็จจากแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม) สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการจัดกิจกรรม รายได้ของบิดาคือเดือน สภาพแวดล้อมภายใน

สถาบันค้ำประกันการบริหารงาน การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ และการสอบไม่ผ่าน วิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับตัวแปรที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาของบิดา (อนุปริญญาหรือเทียบเท่า)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบข้อเท็จจริงซึ่งควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2528 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 10 แห่ง

จากการศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรที่ศึกษาออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัว องค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ และองค์ประกอบด้านสถานภาพทางสังคม พบว่า มีความคล้ายคลึงกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้ง 10 แห่ง กล่าวคือ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถาบันส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายกันไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะส่วนตัว ประวัติการศึกษา หรือสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้นว่า ในเรื่องเพศของนักศึกษา ที่พบว่า เป็นหญิงมากกว่าชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เมื่อพิจารณาการจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาของ ISCED (International Standard Classification of Education) ส่วนใหญ่เน้นหนักไปทางกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เช่น บริหารธุรกิจ บัญชี หรือนิเทศศาสตร์ เป็นต้น โดยทั่วไปเพศหญิงจะให้ความสนใจในการสอบเข้าศึกษาและมีความถนัดในกลุ่มสาขาวิชาเหล่านี้มากกว่าเพศชาย ดังสถิติจำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2526 พบว่า นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 25,417 คน เป็นนักศึกษาชายเพียง 8,626 คน ในขณะที่นักศึกษาหญิง

มีจำนวน 16,791 คน¹ ซึ่งให้เห็นชัดเจนว่ามีนักศึกษาหญิงเข้าศึกษามากกว่า นักศึกษาชาย ส่วนที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 51.2 และร้อยละ 40 ตามลำดับ) ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาสำเร็จจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง และสำเร็จจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคใต้มีจำนวนน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากความสอดคล้องในเรื่องภูมิสำเนาของนักศึกษาที่ส่วนใหญ่พบว่า มีภูมิสำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง² ตามลำดับ อีกประการหนึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 10 แห่ง ในจำนวนนี้มีถึง 8 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร อีก 2 แห่ง ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค คือ มหาวิทยาลัยพายัพที่เชียงใหม่ และวิทยาลัยคณาสวัสดิ์ที่มหาสารคาม จึงอาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเบื้องต้นในเขตภูมิสำเนาเดิมของตน ทั้งนี้ผู้ปกครองย่อมคำนึงถึงความจำเป็นและความสะดวกในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผลจากการวิจัยของ นาดฤดี ผลโลก³ ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านสถานภาพของผู้ปกครอง เมื่อจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ผู้ปกครองที่กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและระดับปานกลาง มีความเห็นว่า การให้บุตรหลานของตนได้

¹ กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2526 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2528), หน้า 10.

² จากตารางที่ 5.

³ นาดฤดี ผลโลก, "ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 49 - 51.

เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มักจะคำนึงถึงเรื่องการประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง มักจะคำนึงถึงเรื่องมาตรฐานของโรงเรียนและความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นสำคัญ

อนึ่ง ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยผ่านการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐมาแล้ว มีจำนวนถึงร้อยละ 68.6 นั้นอาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดกระทำภายหลังการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ จึงอาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาที่พลาดจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐส่วนหนึ่งจึงมีโอกาสสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และจากการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่าสาเหตุหนึ่งที่นักศึกษาเลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนใหญ่นักศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งให้เหตุผลเข้าศึกษาว่าเป็นเพราะสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐไม่ได้¹ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สันติ ทิลาศลักษณ์ และ สุชาดา สุภัททธรรม² ที่ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนหนึ่งของข้อค้นพบ นักเรียนมีความเห็นว่าเมื่อไม่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐได้จะเลือกศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีจำนวนถึงร้อยละ 41.6

¹ จากตารางที่ 3.

² สันติ ทิลาศลักษณ์ และ สุชาดา สุภัททธรรม, รายงานการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน," (แบบกวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2527), หน้า 53.

สำหรับข้อค้นพบที่ว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งสำเร็จแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ* เป็นอันดับรองลงมาจากแผนการเรียนวิทยาศาสตร์นั้น ส่วนใหญ่ทางโรงเรียนดำเนินการสอนทางด้านสังคมศาสตร์อยู่แล้วซึ่งสอดคล้องกับส่วนหนึ่งของหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอนทางด้านนี้ เช่น บริหารธุรกิจและการบัญชี เป็นต้น ดังนั้นเมื่อนักเรียนมีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปจึงมักจะเลือกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เคยเรียนเป็นพื้นฐานมาก่อน ซึ่งคิดว่าตนเองมีความถนัด และจากเหตุการณ์เลือกศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็พบว่า นักศึกษาเข้าศึกษาเพราะมีความถนัดและชอบสาขาวิชาที่เรียนซึ่งเป็นอันดับรองลงมาจากเหตุผลที่เข้าศึกษา เพราะสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐไม่ได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยด้านสถานภาพส่วนตัวยังพบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่เคยสอบตกวิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีผลสืบเนื่องไปถึงผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษาค้วย ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.1) มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99) และมีเพียงร้อยละ 15.9 เท่านั้น ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00) ¹

สำหรับสถานภาพทางเศรษฐกิจของนักศึกษานั้น ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ รองลงมาบิการับราชการและทำงานบริษัท ส่วนมารดา รองลงมาได้ประกอบอาชีพหรือทำงานบ้าน เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของครอบครัวก็ค่อนข้างแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้

* คุณสมบัติข้อหนึ่งของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือเป็นผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า.

¹ จากตารางที่ 3.

ประมาณ 10,000 บาทขึ้นไป ซึ่งนับว่า เป็นรายได้ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยเฉพาะหมวดค่าเล่าเรียน นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะต้องเสียค่าเล่าเรียนคนละ 7,705 บาท ต่อปี มากกว่าค่าเล่าเรียนที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐเสีย (1,509 บาท ต่อปี) ถึง 5 เท่าตัว¹ เช่น หากพิจารณาจากอัตราค่าเล่าเรียนต่อหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแล้วอยู่ระหว่าง 160 - 250 บาท ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐกำหนดอัตราค่าเล่าเรียนเพียงหน่วยกิตละ 15 - 70 บาท² จะเห็นว่าอัตราค่าเล่าเรียนต่อหน่วยกิตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสูงกว่าอัตราค่าเล่าเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐมาก แม้แต่อัตราค่าสุดท้ายที่เก็บจากนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็ยังสูงกว่าอัตราสูงสุดของมหาวิทยาลัยของรัฐ (ประมาณหน่วยกิตละ 100 บาท) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่ได้รับเงินอุดหนุนทางการศึกษาเหมือนมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงต้องเก็บค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้มากพอที่จะครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการสอนและให้มีเงินเหลือเป็นทุนพัฒนาสถาบันอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้ที่มีโอกาสได้เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่จึงมาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราภรณ์ บวรศิริ³ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับโอกาสการได้เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เมื่อพิจารณาถึงภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนิสิต

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน, หน้า 139.

² กองบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวง, สารสนเทศทบวงมหาวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2528), หน้า 9 - 88.

³ วราภรณ์ บวรศิริ, "การรับนักศึกษา" ใน นิสิตนักศึกษา พรชูลี อาชาวำรุง บรรณาธิการ, หน้า 22.

นักศึกษาแล้ว พบว่า ผู้ที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยเอกชน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตามลำดับ ในทำนองเดียวกันกับผลงานวิจัยในต่างประเทศ ก็พบว่า จำนวนร้อยละของนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูง เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน (Private University) มีมากกว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ในขณะที่ร้อยละของนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำที่เรียนอยู่ในวิทยาลัย หลักสูตรสี่ปีของรัฐ (Public 4-Years College) มีจำนวนมากกว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูง¹

ในค่านสภาพทางสังคมของนักศึกษา จากการวิจัยพบว่า สภาพทางสังคมของครอบครัวของนักศึกษา ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.8) มีบิตามารคาอยู่ร่วมกัน นับเป็นสภาพพื้นฐานของครอบครัวโดยทั่วไป เมื่อพิจารณาถึงจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะของผู้ปกครอง พบว่า มีจำนวนเฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 5 คน ในจำนวนนี้ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 3 หรือ 4 มีที่ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาน้อยมาก เฉลี่ยแล้วนักศึกษาสองคนจะมีที่ที่กำลังศึกษาเพียงหนึ่งคน และพบว่า นักศึกษาแต่ละคนมีน้องที่กำลังเรียนอยู่หนึ่งหรือสองคน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ ประมาณ 7 คน นับว่าเป็นสังคมของครอบครัวขนาดใหญ่พอสมควร แต่เมื่อพิจารณาถึงรายได้รวมของบิดาและมารคาคือเคือน กับความรับผิดชอบของบิดามารคาที่มีต่อครอบครัวแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีความเหมาะสมสำหรับค่าครองชีพในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (บิดาและมารคา) มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาพักอยู่หอพักเอกชนและมีเพียงส่วนน้อยที่พักอยู่กับญาติพี่น้อง ลักษณะดังกล่าวแสดงถึงความได้เปรียบทางสภาพแวดล้อมเนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขต

¹ Christopher Jencks, " Social Stratification and Higher Education, " Financing Higher Education, p.71.

กรุงเทพมหานคร สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาและมารดาส่วนใหญ่ถึงแม้ว่าจะสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาแต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่บิดาและมารดาของนักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า (ประมาณร้อยละ 25) สำหรับกลุ่มที่บิดาและมารดาของนักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บิดามีร้อยละ 21.9 มารดา มีร้อยละ 14.8 ซึ่งนับว่าผู้ปกครองของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาสภาพสังคมภายในสถาบัน อันได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 5 ค่าย คือ บรรยากาศคณาการเรียนการสอน การให้บริการนักศึกษา การบริหารงาน การจัดกิจกรรมและความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามสภาพความเป็นจริงที่นักศึกษาสังเกตได้หรือตามความคิดเห็นของนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกค่าย ในเรื่องนี้ อเล็กซานเดอร์ คัมบลิว แอสติน (Alexander W. Astin)¹ ได้กล่าวว่า หน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัยจะต้องพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพซึ่งจะมองเห็นจากการที่นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อสถาบันและชื่อเสียงของสถาบันนั้น ๆ นอกจากนี้บุคลิกลักษณะของนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถาบันได้ ดังนั้นจากความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้นำข้อมูลนี้ไปใช้เพื่อวางแผนพัฒนาสถาบันให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา อันจะเป็นเครื่องสะท้อนให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถาบัน

¹ Alexander W. Astin, The College Environment (American Council on Education, 1966), p. 49.

2. ความสัมพันธ์และสำคัญความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่าง
ตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบ
 ด้านสถานภาพส่วนตัว องค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ และองค์ประกอบด้าน
 สถานภาพทางสังคม จำนวนทั้งสิ้น 81 ตัวแปร กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
 ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2528 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 10 แห่ง ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนมีทั้งในทางบวกและทางลบ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เหล่านี้มีทั้งค่าที่มีนัย
 สำคัญทางสถิติและค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และมีค่าอยู่ระหว่าง
 .005 ถึง .215 ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสม
 ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีค่า $r = .215$ ส่วนตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 ต่ำสุด ($r = .005$) ได้แก่ ที่พักอาศัยปัจจุบัน (หอพักเอกชนหรือบ้านเช่า) นับว่า
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีไคหมายควมว่าตัวแปรอิสระเหล่านี้นั้น
 ไม่เป็นตัวแปรที่สำคัญทางการศึกษา แต่หมายความว่าความแตกต่างของตัวแปร
 ดังกล่าวไม่สามารถอธิบายความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้หรือ
 อธิบายได้เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ
 และสังคมเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่ง มิใช่องค์ประกอบทั้งหมดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านอื่น ๆ อีก อาทิ เช่น เชื้อชาติ
 ปัญญา บุคลิกภาพ พฤติกรรม คุณภาพการจัดการศึกษาและความสามารถที่ติดตัวมาแต่
 กำเนิดตัวก็ได้อันเป็นไปตามทฤษฎีหลายองค์ประกอบ (Multiple - Factor
 Theories)¹

¹ แอน อนาสตาซี, การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา แปลโดย
 ประชุมสุข อาชาวอำรุง และคนอื่น ๆ , (กรุงเทพมหานคร: ไทโยพัฒนาพานิช, 2519),
 หน้า 320 - 321.

เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัว องค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ และองค์ประกอบด้านสถานภาพทางสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ ปรากฏว่า มีตัวแปรสำคัญที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย (สมการพยากรณ์) รวม 11 ตัวแปร และตัวแปรดังกล่าวเรียงตามลำดับความสำคัญของความสัมพันธ์ดังนี้

ลำดับที่	1	คะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ลำดับที่	2	การสำเร็จแผนการเรียนวิทยาศาสตร์
ลำดับที่	3	สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการบริการนักศึกษา
ลำดับที่	4	สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
ลำดับที่	5	การสำเร็จแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม)
ลำดับที่	6	สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการจัดกิจกรรม
ลำดับที่	7	รายได้ของบิดาคู่เคื้อน
ลำดับที่	8	สภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการบริหารงาน
ลำดับที่	9	การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ
ลำดับที่	10	การสอบไม่ผ่านวิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ลำดับที่	11	ระดับการศึกษาของบิดา (อนุปริญญาหรือเทียบเท่า)

ตัวแปรทั้ง 11 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ประมาณร้อยละ 18 ($R^2 = .177$) ซึ่งมีค่าไม่สูงนัก ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ทัศนคติ ความสนใจ บุคลิกภาพ ตลอดจนสภาพการจัดการศึกษาภายในสถาบัน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ล้วน สายยศ¹ ที่พบว่า ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เนื่องมาจากองค์ประกอบอื่นที่ไม่ใช่องค์ประกอบทางด้านสติปัญญามีค่าไม่เกินร้อยละ 51 และยังคงสอดคล้องกับคำรายงานของ

¹ ล้วน สายยศ, " การค้นหาตัวพยากรณ์บางชนิดที่ส่งผลต่อความสำเร็จ...", "

ฮาร์รี แมคคอกซ์ (Harry Maddox)¹ ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากจะขึ้นอยู่กับเขาวินัยแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 30 ถึง 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ร้อยละ 10 ถึง 15

สำหรับรายละเอียดในการอภิปราย มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) สูงสุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถพยากรณ์หรือทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้เป็นอันดับสูงสุดจากจำนวนตัวพยากรณ์ที่ 11 ตัวดังกล่าว และจากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในชั้นแรกก็ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดในจำนวนตัวแปรที่ศึกษาทั้งสิ้น 81 ตัวแปร และมีลักษณะความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสูง มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนสูงด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมหรือประสบการณ์ทางการศึกษาเบื้องต้นของนักศึกษาจะเป็นความรู้เบื้องต้นที่จะนำไปใช้ในระดับสูงขึ้นไป และพื้นฐานความรู้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนเดิม ซึ่งเป็นตัวแปรที่รวมถึงคุณลักษณะดั้งเดิมของนักเรียนในทุก ๆ ด้านในช่วงเวลาที่ผ่านมา จึงเป็นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่นำมาใช้ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และประสบความสำเร็จในการศึกษาที่อยู่ในระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ของเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom)²

¹ Harry Maddox, How to Study (London: The English Language Book Society, 1965), p. 9.

² Benjamin S. Bloom, Human Characteristics School Learning (New York: McGraw-Hill Book Co., 1976), pp. 10-15.

ที่กล่าวว่า พื้นความรู้เดิมของนักเรียนอันหมายถึง คุณลักษณะด้านความรู้ความคิด และความสามารถทั้งหลายของผู้เรียนที่มีมาก่อน จะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูง เช่น ระดับปริญญาโทในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง หรือระดับปริญญาเอก คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาข้อหนึ่งคือ ต้องมีพื้นความรู้เดิมหรือเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาถึงเกณฑ์ที่สถาบันนั้น ๆ กำหนด เป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของพื้นความรู้เดิมที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาในระดับสูงได้ประการหนึ่ง กล่าวคือ การมีพื้นความรู้เดิมอยู่ในระดับดีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จในการศึกษาย่อมมีได้มากกว่า คังผลการวิจัยของ ภัทรินทร์ คิสรระ¹ ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า ในจำนวนองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ศึกษา มีเพียงองค์ประกอบด้านพื้นความรู้เดิม (เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรี) เท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาน่าสนใจจะเหมือนกันไม่ว่าในระดับชั้นใดที่ใช้พื้นความรู้เดิมเป็นตัวพยากรณ์ อาทิ เช่น ผลงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ส่วนมากจะพบว่า ผลการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดที่สามารถชี้ถึงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้ดีกว่าตัวแปรอื่น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบดังกล่าวด้วย เช่น ข้อค้นพบจากผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ²

¹ ภัทรินทร์ คิสรระ, " องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา..., " หน้า 41.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, " สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน ม.ศ.5 คะแนนสอบคัดเลือก กับผลการศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา, " หน้า 5 - 6.

นงลักษณ์ ประเสริฐ¹ ระวีวรรณ ชุมชัย² เอช เวอร์ซิงตัน และ คัมบิว
คลูด แกรนท์ (H. Worthington and W. Claude Grant)³
และ โรเบิร์ต ลินคอล์น มอโรวิก (Robert Lincoln Maurovick)⁴ เป็นต้น

ส่วนตัวแปรที่มีความสำคัญรองลงมา คือ การสำเร็จจากแผนการเรียนวิทยาศา-
สตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า มี
ลักษณะความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างที่สำเร็จมาจากสายวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีแนวโน้มที่จะได้
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ
วัดและประเมินผลพฤติกรรมกรรมการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัจจุบันเน้นพฤติกรรมที่
สูงกว่าความรู้ความจำ เช่น วัดความเข้าใจ การวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์ เป็นต้น
เมื่อพิจารณาตามลักษณะวิชาที่เรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ (เลือกเรียนวิชา
ในหมวดวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นส่วนใหญ่) ย่อมได้รับการฝึกฝนพฤติกรรมเหล่านี้
นี้เป็นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นการคิดหาเหตุผลหรือวิเคราะห์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ และพฤติกรรม
การวัดเหล่านี้จะปรากฏชัดเจนในระดับอุดมศึกษา อาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาที่เคยผ่านการ
เรียนในแผนวิทยาศาสตร์มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเมื่อศึกษาในระดับสูง

¹ นงลักษณ์ ประเสริฐ, " ความสัมพันธ์ระหว่างกันของคะแนนสัมฤทธิ์ผล
ในชั้นมัธยมศึกษาและการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนสาขาคู่พาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,"
หน้า 44 - 45.

² Rawiwan Thumchai, " The Prediction of Scholastic
Success in the College of Education..., " : 240-241.

³ H. Worthington and W. Claude Grant, " Factors
of Academic Success..., " : 7-10.

⁴ Robert Lincoln Maurovick, " The Effectiveness
of the High School Record..., " : 1373-A.

ขึ้น มีงานวิจัยที่สนับสนุน ซึ่ง อรพินทร์ ชูชม¹ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวพยากรณ์ต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโปรแกรมวิทย์ - คณิต โปรแกรมศิลป์ - ภาษา และโปรแกรมศิลป์ - คณิต พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ พื้นความรู้เดิม สภาพแวดล้อมที่บ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทักษะทางการเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละโปรแกรมได้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนโปรแกรมวิทย์ - คณิต กลุ่มตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ คือ พื้นความรู้เดิมและทักษะทางการเรียน ส่วนโปรแกรมศิลป์ - ภาษา พบว่า พื้นความรู้เดิมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับโปรแกรมศิลป์-คณิต พื้นความรู้เดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และสภาพแวดล้อมที่บ้าน เป็นตัวแปรที่ชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะเห็นว่าพื้นความรู้เดิมเป็นตัวพยากรณ์ร่วมอยู่ทั้ง 3 โปรแกรม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนโปรแกรมวิทย์ - คณิต จะแตกต่างจากนักเรียนโปรแกรมศิลป์ - ภาษา และโปรแกรมศิลป์ - คณิต ในด้านทักษะทางการเรียน จึงอาจกล่าวได้ว่าทักษะทางการเรียนของนักเรียนแผนวิทยาศาสตร์ ซึ่งหมายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนและช่วยส่งเสริมให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นั้นมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงได้อีกด้วย

สำหรับตัวแปรสภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการให้บริการนักศึกษา เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญอีกตัวแปรหนึ่ง ที่ผลการวิเคราะห์พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเป็นอันดับ 3 แม้ว่าผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าค่อนข้างต่ำ และไม่มีความสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด แสดงว่าตัวแปรด้านการให้บริการนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในลักษณะเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวน

¹ อรพินทร์ ชูชม, "ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิม สภาพแวดล้อมที่บ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย," หน้า 97.

ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้บริการนักศึกษา เช่น บริการแนะแนวทางการศึกษา ห้องสมุด สุขภาพอนามัย ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกือบทุกแห่งถือเป็นนโยบายในการให้บริการแก่นักศึกษาอยู่แล้ว และจากความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในสถาบันดำเนินการให้บริการนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง สำหรับการให้บริการด้านเอกสาร ตำราในห้องสมุดสอดคล้องกับวิชาที่เรียนมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง รองลงมาคือ การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่เรียนดีแต่มีปัญหาด้านการเงิน¹ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีส่วนส่งเสริมด้านการเรียนได้ดี ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการนอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้วยังผลสืบเนื่องไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ประการหนึ่ง ในเรื่องนี้ พนัส หันนาคินทร์ ได้กล่าวว่า การให้บริการนักศึกษานับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ นักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวลใด ๆ จึงทำให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาในการศึกษาได้อย่างเต็มที่² ทานองเดียวกับ กิลเบิร์ต ซี เรนน์ (Gilbert C. ที่ได้ให้ความเห็นว่า การให้บริการนักศึกษาจะทำให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษารุดไปหมายถึงขึ้น เพราะการให้บริการนักศึกษาจะต้องสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของการเรียนการสอน นโยบาย การบริหาร การเลือกคณะ กฎระเบียบข้อบังคับวินัยต่าง ๆ และการให้บริการนั้นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และควรเป็นการพัฒนานักศึกษาทุก ๆ ด้าน³ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นัยนา อ่างสันติกุล⁴ ที่ส่วนหนึ่งพบว่า

¹ จากตารางที่ 7.

² พนัส หันนาคินทร์, ข้อเสนอแนะในการบริหารของสถาบันผลิตครู (วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิเศษโลก, 2516), หน้า 16. (อัครสำเนา)

⁴ นัยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," หน้า 17.

องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิต นักศึกษา คือการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการให้บริการทางวิชาการ

ตัวแปรที่มีความสำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ คือ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่านักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ดังนั้นนักศึกษาจะต้องรู้จักปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม นักศึกษาคนใดเป็นที่ยอมรับของเพื่อนมากก็จะไม่มีปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจ ทำให้มีสมาธิในการเรียนและมีความตั้งใจเรียนสูง เมื่อมีปัญหาในการเรียนก็สามารถถามจากเพื่อนหรือได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ผลการเรียนจึงมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามนักศึกษาคนใดที่ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนก็จะเกิดปัญหาในทางด้านอารมณ์และจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้งจากเพื่อน เมื่อมีปัญหาในด้านการเรียนก็ไม่สามารถปรึกษาเพื่อนคนใดได้ ผลการเรียนจึงตกต่ำ ดังคำรายงานของ พูลทรัพย์ วงษ์พานิช¹ ที่ว่า การปรับตัวกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กล่าวคือ นักศึกษาคนใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพื่อน ๆ มักจะไว้วางใจและซักถามปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ทำให้มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนสูง ตรงกันข้ามนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อน ๆ มักจะไม่ไว้วางใจในการซักถามปัญหาต่าง ๆ จึงไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ทำให้มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับต่ำด้วย และผลจากการวิเคราะห์

¹ พูลทรัพย์ วงษ์พานิช, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ผลทางการเรียน...." หน้า 47.

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อน¹ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่านักศึกษาปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้ดี และเพื่อน ๆ ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในเรื่องการเรียน ต่างก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ส่วนลักษณะการคบเพื่อนที่สนใจเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลางค่อนข้างมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนในลักษณะดังกล่าวน่าจะมีส่วนช่วยส่งเสริมทางการเรียนได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา ทวงแก้ว² ที่พบว่า กลุ่มเพื่อนหรือฐานะทางสังคมมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับผลงานวิจัยในต่างประเทศ ที่ อาร์เธอร์ ดีคอสเตอร์ เดวิด (Arthur Decoster Devid)³ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก็พบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นมากกว่า มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนน้อยกว่า

สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำคัญต่อไปคือ การสำเร็จแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ทั่วไปของนักศึกษาพบว่า มีนักศึกษาเพียงร้อยละ 24.3 เท่านั้น ที่สำเร็จแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม) แต่เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า

¹ จากตารางที่ 10.

² รัตนา ทวงแก้ว, "ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวงกตปัญหา สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน," บทคัดย่อ.

³ Arthur Decoster Devid, "Some effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment, Achievement for College Freshmen, " : 5789-A.

ไคค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่อนข้างสูง และเมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ตัวแปรการสำเร็จแผนการเรียน ปวช. (พาณิชย์กรรม) นี้ถูกคัดเลือกเข้าสมการเป็นอันดับที่ 3 แม้ว่าตัวของมันเองจะมีความสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 5 ก็ตาม แสดงว่าการสำเร็จแผนการเรียน ปวช. (พาณิชย์กรรม) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อีกด้วย กล่าวคือนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มักจะเคยผ่านการเรียนแผนการเรียน ปวช. (พาณิชย์กรรม) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาเหล่านี้เลือกศึกษาสาขาวิชาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เคยเรียนเป็นพื้นฐานและมีความถนัดมาก่อน เช่น สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัญชี เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพจะสัมพันธ์และสอดคล้องกับหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสาขาวิชาดังกล่าว นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่าพื้นความรู้เดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความสำคัญที่สุดที่จะชี้ถึงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเมื่อศึกษาในระดับสูง และจากตารางที่ 15 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรการสำเร็จแผนการเรียน ปวช. (x_5) กับตัวแปรพื้นความรู้เดิมหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (x_7) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงอาจสรุปได้ว่าพื้นความรู้เดิมของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จจากแผนการเรียน ปวช. (พาณิชย์กรรม) มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเนื่องจากการประสานหรือร่วมกันระหว่างตัวแปรทั้งสองดังกล่าว

ส่วนตัวแปรที่มีความสำคัญและสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลำดับที่ 6 คือ สภาพแวดล้อมภายในสถานประกอบการจัดกิจกรรม จากผลการวิเคราะห์ที่พบว่า สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าถ้าสภาพแวดล้อมภายในสถานประกอบการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดี นักศึกษามีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี ต่อสภาพแวดล้อมภายในสถานประกอบการจัดกิจกรรม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายข้อ ข้อที่นำเสนอคือ กิจกรรมที่นักศึกษามีส่วนร่วมมีผลทำให้นักศึกษาเรียนไค้ดี และอีกข้อหนึ่ง

คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น ใ้ว่าที่ การเข้าชุมนุม วิชาการต่าง ๆ โดยเฉลี่ยนักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับน้อย¹ สถาบันควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาให้มากที่สุด และกิจกรรมที่เลือกมาใช้ นั้น ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมอย่างเพียงพอ ควรเป็นกิจกรรมที่ดึงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ที่สุด ทั้งนี้จากผลการวิจัยของ โทศาล หวังพานิช² ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็พบว่า กิจกรรมที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัย วิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ กิจกรรมของชุมนุมวิชาการ ทำนองเดียวกับข้อค้นพบของ เพ็ญวรรณ สินสุวงศ์วัฒน์³ ที่ได้ศึกษาประเภทต่าง ๆ ของกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนหนึ่งพบว่า ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการจัดกิจกรรมคือ ทำให้ นักศึกษาสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น เกิดความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในการจัด กิจกรรมพอสมควรและอาจารย์ให้การสนับสนุนทางวิชาการมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ผลการ วิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ทำในต่างประเทศ ที่ เจ เอส พี เคอร์สัน (J. S. Peterson)⁴ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษากับผล

¹ จากตารางที่ 9.

² โทศาล หวังพานิช, " ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน " (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัย- วิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี, 2510), หน้า 72 - 74.

³ เพ็ญวรรณ สินสุวงศ์วัฒน์, " ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับ 1 ต่อกิจกรรม นักศึกษาแผนกบัญชี วิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2519 " (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 44.

⁴ J.S. Peterson, " Some Observation on Superior Student," Journal of Education Sociology 35(May 1966): 172.

สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมาก เป็นผู้ที่มีหน้าที่และรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักจะเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาน้อย และมักจะไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการจัดกิจกรรมนับว่ามีส่วนสำคัญและสัมพันธ์ไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วย

ตัวแปรที่มีความสำคัญอีกตัวแปรหนึ่ง ที่พบว่ามีความสัมพันธ์และมีอำนาจในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ รายได้ของบิดาคู่เดือน จากผลการวิจัยพบว่ารายได้ของบิดาคู่เดือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่านักศึกษาที่บิดามีรายได้สูง มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาที่บิดามีรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำด้วย ทั้งนี้จากผลการศึกษาศถานภาพทางเศรษฐกิจของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ บิดามารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ มีจำนวนมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายได้รวมของบิดามารดาคู่เดือนพบว่า มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไป¹ นักศึกษาส่วนใหญ่มักจะไม่ประสบปัญหาในด้านการเงินแม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับสูงก็ตาม² ซึ่งจากข้อค้นพบของ สุภาพรรณ ไชยเศรษฐ์³ ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนหนึ่งพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาทางการเงินจะมี

¹ จากตารางที่ 4.

² สัมภาษณ์ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกลุ่มย่อย, 7 กรกฎาคม

2529.

³ สุภาพรรณ ไชยเศรษฐ์, " การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, " หน้า 88.

ผลกระทบกระเทือนต่อสภาพการเรียนของนักศึกษาและเป็นสาเหตุให้นักศึกษาต้องออกกลางคันได้ ข้อค้นพบนี้จึงสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่ารายได้ของบิดามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ได้ดี ทั้งนี้เพราะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจการเงินของนักศึกษานั้นเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความวิตกกังวล ย่อมเกี่ยวพันถึงผลการเรียนของนักศึกษาได้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย ของพรทิพย์ ถาวรจักร์¹ ที่พบว่า รายได้ของบิดา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 3 ทำนองเดียวกันกับข้อค้นพบของ จงกลณี ชูติมาเทวินทร์² ก็พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต นอกจากนี้ผลการวิจัยในต่างประเทศที่พบว่ารายได้ของบิดาหรือของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ อาทิ ผลการวิจัยของ เอช เวอร์ธิงตัน และคิมบลิว คลูค แกรนท์ (H. Worthington and W. Claude Grant)³ พบว่า รายได้ของครอบครัว เป็นตัวแปรที่ใช้ทำนายผลสำเร็จทางการเรียนได้ดี และนักศึกษาที่มีคามารคามิรายได้สูงและปานกลางจะได้รับผลสำเร็จทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีคามารคามิฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ โรเบิร์ต เจ โรท และ แอนดริว จี บีน (Robert J. Wright and Andrew G. Bean)⁴ ก็พบว่า รายได้ของครอบครัวเป็นตัวทำนายเกรดเฉลี่ยสะสมได้ดีที่สุดในกลุ่มตัวแปรที่เป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยกันและยังสรุปว่า นิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะสามารถประสมผล

¹ พรทิพย์ ถาวรจักร์, "องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," หน้า 26 - 28.

² จงกลณี ชูติมาเทวินทร์, "ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต," หน้า 81.

³ H. Worthington and W. Claude Grant, "Factor of Academic Success: A Multivariate," : 7 - 10.

⁴ Robert J. Wright and Andrew G. Bean, "The Influence of Socioeconomic..., " : 277-283.

สำเร็จในการเรียนในวิทยาลัยได้ดีกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่าซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โจเซฟ โดนัลด์ เดียร์ (Joseph Donald Dear)¹ ที่พบว่า รายได้ของบิดามารคามีความสัมพันธ์โดยตรงกับเกรดเฉลี่ยสะสมในวิทยาลัย กล่าวคือ นักศึกษาที่บิดามารคามีรายได้สูงมักจะได้เกรดเฉลี่ยสูงด้วย แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เคเมธ บี คลาร์ก (Kemeth B. Clark)² และ คอนสแตนติน คาร์มีส (Constantine Karmas)³ ที่พบว่าระดับรายได้ของบิดามารคาไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับวิทยาลัย

ตัวแปรสภาพแวดล้อมด้านการบริหารงานของสถาบัน เป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่สามารถอธิบายความแปรปรวนหรือพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ กล่าวคือ การบริหารงานที่ดี จะมีแนวโน้มให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในสถาบันด้านการบริหารงาน พบว่านักศึกษาเห็นด้วยอย่างมากกับการที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบัน และเห็นด้วยระดับปานกลางค่อนข้างมากเกี่ยวกับสถาบันมีความเคร่งครัดต่อกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไร้นักศึกษาและระบบบริหารของสถาบันสนับสนุนและเอื้อต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ แสดงให้เห็นว่า

---

¹ Joseph Donald Dear, " Student Perceptions of Variables that Related to....," : 7675.

² Kemeth B. Clark, " The Negro Student at Integrated College," p. 120.

³ Constantine Karmas, " Progress through College: Determinants of....," : 7081.

การที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันซึ่งสถาบันมีความเคร่งครัดคือ เรื่องนี้อยู่แล้วย่อมมีผลสืบเนื่องไปถึงพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษาได้ประกอบด้วย ระบบบริหารของสถาบันก็ให้การสนับสนุนและเอื้อต่อความก้าวหน้าทางวิชาการด้วย สิ่งเหล่านี้น่าจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อันสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษา ได้ดี ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน¹ ได้กล่าวถึงหลักการบริหารไว้ว่า ระบบบริหาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ถ้าระบบบริหาร เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยให้สันักศึกษาเกิดการพัฒนาย่างเต็มที่ ประสบความสำเร็จในการศึกษาคตามบทบาทและหน้าที่แห่งตน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐเป็นตัวแทนที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 9 ($p = .089$) และมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าการที่นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเคยผ่านการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐมาแล้ว เมื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยผ่านการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ที่ให้เหตุผลการเลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพราะสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐไม่ได้ และมีนักศึกษาถึงร้อยละ 68.6 ที่เคยสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐมาแล้ว ส่วนใหญ่ผ่านการเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียน ปวช. (พาณิชยกรรม) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และผลการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่า นักศึกษาที่ผ่านแผนการเรียนทั้งสองแผนดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสูงกว่า ค่ายเหตุผลที่มีตัวแทนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับ

¹ วิจิตร ศรีสอาน, หลักการอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 40.

กลุ่มตัวอย่างที่เคยสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐเช่นนี้ จึงอาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาที่เคยผ่านการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐมาแล้ว มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เก็จวสี นภารักษ์วงศ์¹ ที่พบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นสูง มีที่ 1 ที่เคยสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐมาแล้ว มีแนวโน้มที่จะทำคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานครได้ดี

ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลำดับต่อไปคือ การสอบไม่ผ่านวิชาหนึ่งวิชาใดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ($r = -.168$) แสดงว่านักศึกษาที่ไม่เคยสอบตกวิชาหนึ่งวิชาใดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยสอบตกวิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และที่เคยสอบตกนั้นมีร้อยละ 33.5 ในจำนวนนี้นักศึกษาส่วนมากสอบตกในรายวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งรายวิชาเหล่านี้จะเป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรีในทุกสถาบันระดับอุดมศึกษา และจากการสัมภาษณ์นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน² เกี่ยวกับนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียนหรือมีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ส่วนหนึ่งมักจะมีพื้นฐานความรู้ในรายวิชาเหล่านี้ไม่เพียงพอ จึงอาจกล่าวได้ว่าการที่นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่เคยสอบตกวิชาหนึ่งวิชาใดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าซึ่งแสดงถึงการมีพื้นฐานความรู้เดิมดี ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะผลการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่าพื้นฐานความรู้เดิมหรือ

¹ เก็จวสี นภารักษ์วงศ์, "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร," หน้า 109.

² สัมภาษณ์ ปัจจัย บุณนาค, นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และอธิการบดีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 14 กุมภาพันธ์ 2529.

ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดที่จะชี้ถึงผลการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้ และเนื่องจากตัวแปรการสอบไม่ผ่านวิชาหนึ่งวิชาใด (x_6) มีความสัมพันธ์สูงกับคะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย¹ (x_7) จึงเป็นข้อสนับสนุนผลการวิจัยนี้ได้ดีที่สุด

อนึ่ง ตัวแปรที่พบว่ามีความสัมพันธ์ในลำดับสุดท้ายในการอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คือ ระดับการศึกษาของบิดา (อนุปริญญา หรือเทียบเท่า) ถึงแม้ว่าผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์² ไม่พบว่า ระดับการศึกษาของบิดาที่จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแต่อย่างใด แสดงว่าระดับการศึกษาของบิดาที่จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่าเป็นเพียงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารวมกับตัวแปรอื่นได้

ผลการวิจัยครั้งนี้ จึงสรุปรวมได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทั้ง 11 ตัวแปรดังกล่าว โดยมีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในลำดับสูงสุด รองลงมาคือการจบแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในลำดับสุดท้ายในการอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือระดับการศึกษาของบิดา (อนุปริญญาหรือเทียบเท่า)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถพยากรณ์ความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ มีจำนวน 11 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า การจบแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ สภาพแวดล้อม

¹ จากตารางที่ 15.

² จากตารางที่ 14 และ 15.

ก้านการบริการนักศึกษา ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การจบแผนการเรียน ปวช. (ทวณิชยกรรม) สภาพแวดล้อมค่านการจักกิจกรรม รายได้ของบิดาคือเคื่อน สภาพแวดล้อมค่านการบริหารงาน การสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ การไม่เคยสอบตก วิชาหนึ่งวิชาใดในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับการศึกษาของบิดา (อุปปฏิญา หรือเทียบเท่า) ทั้งนี้คณะผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตลอดจน ครู อาจารย์ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ควรได้พิจารณาถึงตัวแปรเหล่านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามความมุ่งหวัง ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การจักการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. นโยบายการรับนักศึกษาเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น นอกจากใช้วิธีการสอบคัดเลือกและหรือการสอบสัมภาษณ์แล้ว สถาบันควรได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าประกอบด้วย เพราะผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาได้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งอาจใช้เกณฑ์เฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่านี้ กำหนดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมขั้นต่ำของผู้สมัคร เป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งของผู้มีสิทธิ์สมัครสอบคัดเลือก เพื่อให้นักศึกษาจะได้ไม่ประสบปัญหาในการเรียนตั้งแต่เริ่มแรกและสามารถเรียนให้สำเร็จได้ นับเป็นการคัดเลือกนักศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพได้ชั้นตอนหนึ่งซึ่งสนองนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่กล่าวไว้ว่า ลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ข้อหนึ่งนั้นคือต้องมี คุณภาพ ความสามารถทางด้านวิชาชีพ และทางวิชาการ

2. ควรจะได้มีการประสานงานในเรื่องการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา กับระดับอุดมศึกษาให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เช่น ในค่านการแนะแนวนั้น ในระดับมัธยมศึกษาควรได้มีการแนะนำให้นักเรียนที่ประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เลือกวิชาเรียนที่สอดคล้องกับวิชาที่จะ

ศึกษาต่อและควรมีพื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป อยู่ในระดับดีพอสมควร เพราะวิชาเหล่านี้เป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปในทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรีในทุกสถาบันระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ควรคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยเฉพาะรายได้ของบิดาคู่ย ทั้งนี้เพราะผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนที่นักเรียนเลือกเรียนในระดับมัธยมศึกษา และพื้นความรู้เดิมในรายวิชา คณิตศาสตร์ ตลอดจนรายได้ของบิดา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมีผลต่อโอกาสการสำเร็จการศึกษาด้วย

3. ผลการวิจัย พบว่าสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ถึง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารนักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา การบริหารงาน และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ดังนั้นทางสถาบัน ควรได้สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเหล่านี้ให้เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการและ พัฒนาการทุกด้านที่นักศึกษาพึงได้รับ เช่น

3.1 ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ซึ่งผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์สูง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนให้ดียิ่งขึ้น เช่น ควรเน้นการสร้าง คุณลักษณะในการเรียนที่ดี ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะลักษณะดังกล่าวมักจะเป็นที่นิยมและยอมรับ ในกลุ่มเพื่อน ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการเรียน ช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คีดียิ่งขึ้น

3.2 การบริการนักศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักศึกษาเช่นกัน จากความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการของ สถาบันพบว่า เมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัวสามารถใช้บริการแนะแนวของสถาบันได้อยู่ใน ระดับน้อย ฝ่ายแนะแนวควรให้ความสำคัญกับนักศึกษาที่มีปัญหาส่วนตัวเป็นพิเศษ พยายามสร้างแรงจูงใจหรือบรรยากาศที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาที่มีปัญหาส่วนตัวพร้อมที่จะ มาขอรับคำปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวของสถาบันได้มากกว่านี้ สำหรับ การบริการด้านสุขภาพและการบริการรถรับ - ส่งนักศึกษา นักศึกษาเห็นว่ายังอยู่ใน

ระดับไม่พอคือ ผู้บริหารควรปรับปรุงสวัสดิการเหล่านี้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพราะการให้บริการเหล่านี้มีผลต่อการเรียนของนักศึกษา ส่วนการบริการด้านอื่น ๆ เช่น ห้องสมุด ข่าวสารต่าง ๆ จัดอยู่ในระดับดีพอสมควร

3.3 การจัดกิจกรรมนักศึกษา จากผลการวิจัย นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วมว่ามีผลทางด้านการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ทางสถาบันควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น อาจกระทำได้โดยการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเห็นว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นให้คุณค่าทางการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาโดยตรง

3.4 การบริหารงาน ผลการวิจัยนักศึกษาเห็นว่าระบบบริหารของสถาบันสนับสนุนและเอื้อต่อความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรตระหนักอีกเช่นกัน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา นักศึกษาควรได้รับการดูแล เอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้มากกว่านี้

จากสภาพแวดล้อมภายในสถาบันต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา ดังได้กล่าวมาแล้วนั้นถ้าหากทางสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและดีขึ้นกว่าเดิม ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรในองค์ประกอบอื่นนอกเหนือไปจากตัวแปรในองค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ ศึกษาตัวแปรในองค์ประกอบภายในสถาบัน (School Factors) เช่น การจัดสภาพการเรียนการสอน คุณวุฒิของอาจารย์ ความมีชื่อเสียงของสถาบัน ฯลฯ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้อาจจะมีผลต่อการอธิบายความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ละเอียดยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนและของรัฐ เป็นรายกรณี (Case Study) โดยใช้ตัวแปรที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้และตัวแปรอื่นที่สำคัญที่คาดว่าจะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เช่น ตัวแปรด้านเซาวน์ปัญญา หรือความถนัดวิชาการต่าง ๆ ทักษะทางการเรียน ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางบ้าน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกต ควบคู่ไปกับการใช้แบบสอบถามด้วย เพื่อให้ได้รายละเอียดของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย